Gazdasági hírek

CSOMAFÁY FERENC

Szorul a spanyolcsizma

A Moody's Investor Service a közelmúltban leminősítette a spanyol államadósságot, a korábbi AAA-ról Aa1-re, stabil kilátással. A döntés nem meglepő, a piacok vártak a lépésre. A Moody's szerint a leminősítés fő indoka az volt, hogy az országnak gyengék a gazdasági kilátásai, és akár évekig is eltarthat a gazdaság talpra állítása. Emellett nagymértékben romlott a kormány pénzügyi erejének és tekintélyének megítélése is – írja a Marketwatch amerikai online üzleti lap.

A hitelminősítő június végén már jelezte, hogy a leminősítés lehetőségére utaló felülvizsgálat alá vette Spanyolországnak a lehető legjobb kategóriában lévő kormánykötvény-besorolását. Ekkor közölték azt is, hogy a spanyol gazdasági növekedés 2010 és 2014 között átlagosan aligha haladja meg az 1 százalékot.

A Moody's mostani döntésekor értékelte ugyanakkor azt is, hogy a spanyol kormány már hozott megszorító intézkedéseket a hiány lefaragása érdekében.

Mitől sikeres egy vállalkozó?

A Kolozsvári Magyar Napok egyik rangos rendezvényét képezte a Sapientia EMTE keretében szervezett Életút-beszélgetés kolozsvári vállalkozókkal. Az érdeklődők betekintést nyerhettek a vállalkozás bonyolult, de izgalmas, érdekes világába. A cég indítása, annak működtetése, bővítése, korszerűsítése, az ezek során jelentkező problémákat ismerhetett meg a hallgatóság, ugyanakkor a jelenlévők megérthették, hogy milyen fontos szerepe van a humán tényezőnek a sikeres vállalkozásban. Meggyőződhettek: a sikerhez sokat, és keményen kell dolgozni. A sikert nem adják ingyen, sok munkával, kitartással, kreativitással lehet elérni a célt.

A három vállalkozó őszintén beszélt arról az életútról, amelyet meg kellett járniuk ahhoz, hogy a sikeres vállalkozók listájára kerüljön a nevük.

A nyilvános beszélgetés moderátora Szenkovics Dezső volt a Sapientia EMTE részéről, aki a beszélgetést három kérdéscsoport köré összpontosította. 1.) Az egyén motivációja, hogy vállalkozóvá váljon; 2.) A sikeres vállalkozás titka (ezt kulcsszavakkal fogalmazták meg; 3.) Tanácsok a fiatal, kezdő vállalkozóknak; ezeket a tanácsokat hogyan értékesítenék a felnőttkor elején levő fiatalok.

A tapasztalatot átadók megszólalási sorrendben: Kerekes Gábor, a Kerconsult Kft. társtulajdonosa, az Euréka Egyesület alapító tagja, jelenlegi elnöke; Irsai Miklós, a Kopiernicus tulajdonosa, valamint Vita László, a Vitacom tulajdonosa. Mindhárman a vállalkozás sikerességének kérdéskörét boncolgatták.

Ennek a rendezvénynek a bevallott célja, hogy a fiatalok számára pozitív képet fessen a gazdasági életben történő tudatos részvételről. Az elhangzottakból kiderült: Romániában is lehet eredményeket elérni.

A meghívottak megosztották a jelenlevőkkel a vállalkozással kapcsolatos gyakorlati tapasztalataikat. Felhívták a figyelmet arra, melyek azok a buktatók, amelyek a tevékenységük során jelentkeztek, de beszélgettek arról is, hogy mit jelent a vállalkozási életforma.

A beszélgetés során kibontakozott, hogy melyek a vállalkozás motivációjának belső, személyes indítékai.

Irsai Miklós szerint a vállalkozás a legmegfelelőbb cél személyes ambícióink megvalósítására. Tudatában van annak, hogy vállalkozóként „nem mindig csepeg a méz." Fontos kiválasztani azt, amit az ember el akar érni.

Kerekes Gábor rájött arra, hogy alkalmazottként nem akar dolgozni: maga felelős a jövőjéért. Vállalkozás esetében nemcsak önmaga érdekeit kell figyelembe vennie, hanem a munkatársakét is. Felelevenítette azokat a nehéz pillanatokat is, amelyek a válság miatt következtek be, és amelyek miatt a gazdasági tevékenység átszervezése következtében munkatársakat kellett leépíteni.

Elmondta, milyen következtetéseket vont le a berlini fal lerombolásával kapcsolatban, amikor Németországban tartózkodott és ott dolgozott. Rájött, hogy a fal lerombolása egy mesterségesen előállított legenda végét jelenti. Azt, hogy az állam gondoskodásának polgárairól, azaz a paternalista gondolkodásnak vége van. Ha azt akarom – mondta Kerekes –, hogy nyugodt öregkorom legyen, gondoskodnom kell magamról.

Vita László a külső és belső környezet befolyását elemezte, amely szerepet játszott a döntéshozatalában. Az elektronikát szerette. Észrevette, óriási hiány van a piacon az alkatrészekből. Saját alaptőkével indított vállalkozást. Jellemzője: szereti a függetlenséget, és azt, hogy az embereket maga köré gyűjtse. Szeret tervezni, és megfogalmazni új célokat, valamint munkatársaival dolgozni együtt.

A sikeres vállalkozás titkának kulcsszavai, amelyeket a három vállalkozó kiemelt, a következők: kreativitás, tudatosság, a munkatársak és ügyfelek iránti tisztelet.

Irsai szerint legfontosabb a kreativitás, a következetesség, a rend, a számonkérés. Ha a vállalkozó elért sikereket, akkor elemezni kell, hogy a humán tényezőnek milyen szerepe volt benne.

Kerekes Gábor szerint fontos a tudatosság, a vállalkozás megszervezése, és az, hogy megfogalmazzunk egy jövőképet. Fontos szerepet tulajdonított a hozzáadott értéknek, ami a vállalkozás eredményességét is jelenti. Nem szereti azokat a munkákat, ahol a hozzáadott érték kicsi.

Vita László szerint meg kell jelölni a célt. Ha vannak buktatók, nem kell feladni. Tiszteletet kell tanúsítani az ügyfelek és a munkatársak iránt. Ha előre nem látott dolog történik, akkor azt közösen meg kell beszélni. Fontosnak tartja a bizalmat.

Felvetődött a kérdés, hogy mennyire fontos a törvénykezés betartása, milyen viszony van a vállalkozás és a törvényesség között? Mindhárman azt mondták: a törvényeket be kell tartani, bár ez óriási költséggel jár.

A vállalkozó felelősséggel is tartozik. Nem csak profitot kell megtermelni, de az alkalmazottak fizetését is fontos előteremteni. Sikeres vállalkozás esetében az egyén és a vállalkozó, tehát az alkalmazottak és vállalkozó céljait össze kell hangolni.

Kerekes szerint Európának e részén a szocialista szempont uralkodik, ami sokaknak azt jelenti, hogy minél kevesebbet dolgozunk, annál kevesebb adót kell fizetnünk.

Különböző országok gazdasági életében fáziseltolódás van, amit jól ki lehet használni. Nehezen kiszámítható környezetben az üzleti tapasztalatot fel lehet használni más, gyengébben fejlett országokkal szemben is. Létezik a tudás export és import. Kerekes azt is hozzátette: a

permanens tanulás híve – ezt a többiek is megerősítették saját magukra vonatkozóan.

Vita László szerint a vállalkozás során számtalan probléma merül fel. Az ember folyamatosan tanul. A vállalkozó nyitott kell, hogy legyen. A vállalkozónak elemeznie kell a különböző helyzeteket, amelyeket külső tényezők vagy esetleg a belső problémák eredményeznek, és megfelelő megoldást kell keresni rájuk. Bizonyos esetekben tanács is szükséges. A komparatív előnyt ki kell használni, fontos a beruházás kérdésének elemzése.

Kerekes Gábor szerint a cégnél folyamatos beruházás kell, hogy legyen. A vállalkozásnál az egyik legfontosabb beruházás a tanulás. Irsai szerint fontos, hogy a vállalkozó olyan munkatársakkal dolgozzon, akik ismerik és értik a felelősség szükségességét.

A jelenkori válság több formában van jelen – hangzott el, a tudás, a bizalom (ezen alapszik az üzleti élet) és a pénzügyi válság formájában.

Vita szerint fontos az ember számára a sikerélmény. A vállalkozás életformát is jelent, a hagyományos időbeosztás pedig – a 8 óra munka, 8 óra pihenés – a múlté. A beszélgetés során megfogalmazódott az a gondolat, hogy mennyire ellentmondásos viszony van a vállalkozó, vállalkozás és családi élet között: sok esetben a vállalkozás teljes embert igényel, ez pedig egyes esetekben a családi élet, a család rovására történik.

Budafoki Pezsgő- és Borfesztivál

A XXI. Budafoki Pezsgő- és Borfesztivált szeptember 3–5. között tartották meg, egyes testvérvárosok – Bonn, Varsó és Barót – képviselőinek részvételével.

A fesztivál bevallott célja a szőlő- és borkultúra ápolása, a borászati hagyományok életben tartása. Mindez összekapcsolódik a nemzeti identitás megerősítésével. A látogatók nagy része különböző bor- és pezsgőfajtákat ismerhetett meg, hiszen a rendezvény egyik célja nemcsak a borpincék vonzó világának a megismertetése, hanem lehetőség teremtése a különböző, híresebbnél híresebb borpincék meglátogatására. Az idén 500 forintos „kóstolópoharakkal" különböző minőségi pezsgő- és borfajtákat ismerhettek meg az érdeklődők.

Az ünnepélyes megnyitó és felvonulás a Savoyai Jenő téren zajlott

le, ahol Szabolcs Attila polgármester köszöntötte a megjelenteket. Szőlőáldás következett a kerületi történelmi egyházak celebrálásával, majd a pezsgőrend és borlovagrend jelesei szebbnél szebb díszruhákba öltözve vették át kitüntetéseiket. A fúvósegylet is rázendített, majd felvonultak a Szupernovák Mazsorettei, a meghívott borlovagrend képviselői, gyímesközéploki csángó gyerekek, a Kicsi Rigók Kórusa (Bartók Béla Általános Iskola), valamint a Pilisvörösvári Német Nemzetiségű Táncegyüttes és zenekara.

A jelenlevő vendégek végigsétálhattak azokon az utcákon, ahol kirakódó árusok szemet gyönyörködtető árukat kínáltak. Közben több borral, pezsgővel kapcsolatos kiállítást is meg lehetett tekinteni.

A különböző pincék megismerése érdekében igénybe lehetett venni az ingyenes, a pincék közötti szállítást biztosító kisvonatot – összesen 18 bor- és pezsgőpincét lehetett meglátogatni.

Jómagam a leghíresebbel kezdtem, a világhírnévnek örvendő Törley pezsgőpincészettel, amelyet 1882-ben alapítottak. A magyar pezsgőpiac 30–40 százalékát uralja a Törley, ami egyben azt is jelenti, hogy az európai pezsgőpiacon is az élvonalban van. Amint vezetőnk elmondta, valamikor a Hungaroringen szervezett Forma–1-es futamok kedvelt pezsgője volt, ám ma a győztesek a divatosabb francia pezsgővel ünneplik sikerüket.

A világválság a pezsgőpiacra is begyűrűzött. A Törley pezsgő iránti kereslet csökkent az utóbbi időben, de a cég mindent megtesz annak érdekében, hogy továbbra is az élvonalban legyen. Erőteljes verseny érvényesül a magyar és az európai pezsgőpiacon a piaci pozíció és a vevőkör megtartásáért, bővítéséért. A pezsgőüzemek korszerűsítése teszi versenyképessé a vállalkozást, ezért modernizálták a budafoki pezsgőüzemet is. A költségek egy részét uniós forrásokból finanszírozták.

A marketing szakemberek tanulmányozzák a fogyasztói szokások alakulását. Mint kiderült, a pezsgőfogyasztók preferenciái változtak. Ha hosszú ideig az édes pezsgő volt a fogyasztók preferenciája, az utóbbi időben elmozdulás figyelhető meg a száraz pezsgő felé.

A világ pezsgőfogyasztói között a magyarok az élvonalban vannak: világszinten a pezsgős nemzetek ranglistáján a 6. helyen állnak. Magyarországon az emberek évente 25 millió palack pezsgőt vásárolnak.

A termék külső megjelenésére is figyelnek. A pezsgősüvegeknek technikai és esztétikai követelményeknek kell megfelelniük ahhoz, hogy a fogyasztók számára vonzók legyenek.

Nagy figyelmet fordítanak a pezsgő árának megállapítására is. A pezsgő ára függ a gyártási technológiától. A statisztikai adatokból kiderül, hogy az alacsonyabb árú pezsgő iránt nagyobb a kereslet, mint a magasabb árú iránt.

A gazdasági válság befolyásolja az európai pezsgőpiacot is. Nemcsak a magyar, hanem a francia pezsgő iránt is csökkent a kereslet. Franciaország kevesebb pezsgőt exportál az Amerikai Egyesült Államokba, Nagy-Britanniába és Oroszországba, a csökkenő igény miatt. A vállalkozók különböző kedvezményeket biztosítanak a kereslet élénkítése érdekében.

A Kárpát-medencében telepíteni kell olyan szőlő venyigéket, amelyeknek termése versenyképes legyen bárhol a világon. A fiatal borász nemzedék képzése, oktatása a jövő nemzedék szempontjából kiemelkedő jelentőségű.

Ez az évente megrendezésre kerülő fesztivál serkentően hathat azokra, akik szőlészettel, borászattal foglalkoznak.

A problémák megoldása ránk hárul

Az Európai Bizottság és a Parlament döntése alapján 2010 a Szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem Európai Éve.

Ennek keretében *Legalább egy napra megállítani a szegénységet és a társadalmi kirekesztést* címmel Kolozsváron nyilvános vitát szervezett az Északnyugati Régió Fejlesztési Ügynöksége, az Észak-Erdélyi Europe Direct Regionális Központ, a Kolozsvári Professzionális Újságírók Szervezete (APPC), valamint a Kolozs Megyei Tanfelügyelőség.

Több mint száz részvevő – egyetemi és középiskolai tanárok, diákok, valamint civil szervezetek képviselői – jelenlétében szakemberek elemezték a két jelenséget, keresve azt a módozatot, amellyel eredményesen meg lehetne szüntetni hazánkban a szegénységet és a társadalmi kirekesztettséget.

A tárgyalt probléma az EU-ban sem egyedi, mindenütt vannak kisebb vagy nagyobb problémák, amelyek ebbe a kategóriába tartoznak. A

felszólalók azonban – érthetően – mégis a hazai sajátosságokat emelték ki.

Ez a két megoldásra váró probléma veszélyezteti a társadalmi fejlődést. Ezért fontos olyan egy kommunikációs kampány elindítása, amely alkalmas arra, hogy a szegénységben és a társadalmi kirekesztettségben élők helyzetéről társadalmi párbeszédet alakítson ki, és keresse a felszámolás megoldásait.

A több mint négyórás megbeszélés rendkívül értékes gondolataiból a teljesség igénye nélkül kiemelnék néhányat.

A rendezvény moderátora Adrian M. Popa, az APPC elnöke volt, aki elmondta: a szegénység nem csak a gyengén fejlett országokhoz kötődik. Az EU-ban 84 millió embert fenyeget ez a veszély, ami a lakosság 16 százalékát jelenti.

Stelian Brad, a Kolozsvári Műszaki Egyetem professzora előadásában a szegénység formáiról, keletkezésének és fenntartásának okairól értekezett. Támpontokat kell találnunk a szegénység meghatározására – vélte. Az alapfeltételek, amelyek minden egyed számára fontosak: élelem, lakóhely, higiéniai feltételek, ruházat, orvosság. Kérdés, hogy ezeket az alapszükségleteket miként tudják kielégíteni. Ez függ a jövedelem szintjétől. Abszolút szegénységről akkor beszélhetünk, ha az egyén nagyon kismértékben tudja fedezni alapszükségleteit, nincs jövedelme, megélhetési feltétele.

A relatív szegénység fogalmának meghatározása Peter Townsend nevéhez fűződik. Szerinte az emberek akkor élnek relatív szegénységben, ha nem áll rendelkezésükre elegendő forrás ahhoz, hogy ugyanolyan életfeltételekhez jussanak abban a társadalomban, amelyben élnek, mint a körülötte élő embertársai. Felhívta a figyelmet, hogy ne értelmezzük a szegénységet csak a pénz szempontjából, mert a szegénység hátrányt jelent a társadalmi élet más területein is, mint például az oktatás, az egészségügy, az információhoz jutás szempontjából is.

Romániában létezik szegénység, amit bizonyít a telek során megfagyott, éhező emberek igen jelentős száma is. Brad különbséget tett a városon és a falun élő szegények között. Szerinte az előbbiek szegényebbek. Beszélt a szegénység szintjének méréséről és a szubjektív szegénységről is.

Gabriel Bădescu, a BBTE előadótanára a társadalmi kirekesztés problémájáról értekezett. Szerinte a társadalmi kirekesztés azt jelenti, hogy az egyénnek vagy csoportnak kevesebb joga, lehetősége, forrása van a munkaerő piacon, oktatási rendszerben, az egészségügyben. Bizonyos tényezők hatására – nem, kor, nyelv, származás, lakóhely, etnikai hovatartozás – kizárják az egyént vagy a csoportot a közösségből. A kooperációs kudarc következtében az egyén vagy a csoport kizáródik.

Bădescu tisztázta a szegénység és a társadalmi kirekesztés közötti kapcsolatot, amit különbözőképpen értelmeznek a szakemberek. Egyesek szerint a két fogalom azonos, mások szerint az egyén integrálódására vonatkozó intézményi erőfeszítések kudarcának az eredménye a társadalmi kirekesztés. A társadalmi kirekesztést erkölcstelennek tekinti, mert ellentmond a jogegyenlőség elvének. Társadalmilag sem hatékony, mert nem biztosítja a személyiség kibontakozását.

A vitát gazdagította két diákcsoport – besztercei és kolozsvári középiskolások – által készített tanulmány. A Geta Lăpuşte által irányított besztercei csoport esettanulmánya azt hangsúlyozta, hogy Afrikához képest Európában nincs abszolút szegénység, csak relatív, amit az erőforrások ésszerű felhasználásával lehetne csökkenteni. A Liliana Lăcătuş roma kérdésekért felelős szaktanfelügyelő által irányított kolozsvári csoport szociális és diplomáciai szempontból elemezte a franciaországi romakitoloncolást. Keresték a kérdés megoldására felvállalható módozatokat is: egyrészt azt javasolták, hogy a történteket diplomáciai úton oldják meg, mint ahogy tették ezt Olaszországban, az illegálisan letelepedett romák esetében. Mások jogi megoldásokat javasolnak, amelyben a francia döntést a CEDO-nál kellene megtámadni.

A vitát kiegészítő tevékenységet az a poszter-verseny jelentette, amelynek témája a szegénység és társadalmi kirekesztés elleni küzdelem volt. A gyermekek által beküldött 56 munka között volt grafiti, fényképmontázs és gyermekrajz is.

A vita végső következtetése az volt, hogy a gyermekek és a felnőttek nevelése, oktatása jelentős szerepet játszhat a közösségben a társadalmi megértésért folyó küzdelemben.

Filmfesztivál válság idején

A hazai gazdasági és társadalmi válság körülményei között is lehet sikeres nemzetközi filmfesztivált szervezni. Kolozsváron 2010 október 8–17. között a II. Comedy Cluj nemzetközi filmes seregszemle zajlik, amelynek költségvetése 1 millió lej, ami a tavalyinál valamivel nagyobb összeg. A kolozsvári polgármesteri hivatal csupán 1000 lej értékű támogatást adott.

Sorin Dan fesztiváligazgató szerint az elkövetkező években EU-s pénzekből fogják finanszírozni a győztes filmek díjait. Sorin Dan egyébként vállalkozó és filmrajongó, s mint a filmfesztivál megrendezése mutatja, képes volt megfelelő szponzorokat szerezni az eseményhez.

A II. Comedy Cluj nemzetközi filmfesztivált a SWOT analízis alapján elemezzük.

A rendezvény lebonyolítása igazolta, hogy hatékony marketing tevékenységet fejtettek ki a fesztivál megszervezése alkalmával.

A II. Comedy Cluj nemzetközi fesztivál erőssége: minőségi filmek kiválasztása, a nézői igény magas fokú kielégítése, a szervezés.

10 nap alatt a nézők 100 kiváló minőségű filmet tekinthetnek meg. A filmek kiválasztása a nemzetközi hírnévnek örvendő Miriam Alexowitz nevéhez kötődik. Filmbörzén, a nemzetközi fesztiválokon bemutatott filmek közül, az Internet filmkatalógusában létező filmek közül válogattak, 500 filmből 100-at, műfajilag tekintve vígjátékokat.

A fesztiválon bemutatandó filmek kiválasztásánál figyelembe vették a nézői igényt, ízlést, a hazai szokásokat, hiszen a vígjáték jellemzői a humor, az irónia, az ezekre történő nézői reakció pedig országonként különböző.

A hazai és az egyetemes filmművészet utóbbi években készült termékeiből válogattak minőségi filmeket. Néhány film erejéig a XX. század első felében készült maradandó értékeket képviselő alkotásokat is bemutatnak.

Fontosnak tartják a nézők tájékoztatását. Ennek érdekében kiadták a film programot, a II. Comedy Cluj nemzetközi fesztivál hivatalos közlönyét, amely a bemutatott filmekkel kapcsolatos szakmai információkat tartalmazza.

Megfelelő sajtóvisszhangot teremtettek, a sajtónak információkat biztosítottak.

A filmvetítés 3 filmszínházban, (Köztársaság, Győzelem és Művész), valamint a Tranzitházban és a Polus Center parkolójában zajlik. Hat szekcióban mutatnak be filmeket (versenyfilmek, Panoráma, Francia Nap, Magyar Nap, Geo Saizescu medálion, Silent).

A fesztivál közönségét főleg fiatalok alkotják.

Differenciált mozijegy árakat határoztak meg. Kedvezményt biztosítanak a diákoknak, egyetemi hallgatóknak, a nyugdíjasoknak.

A fesztivál gyenge pontjának tekinthető, hogy kevés a kisebb gyermekek számára bemutatott film. Kevesebb továbbá a filmrendezőkkel, filmszínészekkel való találkozó – véleményem szerint ezt anyagi tényezők is befolyásolják.

A fesztivál nagy lehetőségeket jelent, mert bővíti a kereteit. Mint Sorin Dan fesztiváligazgató elmondta, jövőre film-forgatókönyv versenyt fognak szervezni. A filmseregszemle támogatására EU-s pénzforrásokat is fel szeretnének használni, amelyeket pályázat alapján nyernének.

A vígjátékok kolozsvári seregszemléje igazolja Miriam Alexowitz és csapatának megfogalmazását, miszerint a vígjáték hozzájárul a nemzetek közti béke megteremtéséhez: a nevetéssel jobb közérzete lesz az embernek.

A nemzetközi fesztiválok, így a II. Comedy Cluj fesztivál Kolozsváron történő rendezése is gazdagítja a város brandjét.

A Comedy versenyfilm-szekciójának zsűri tagjai: Andreas Strohl (a Németországi München Filmfesztivál igazgatója), Andre Ceuterick (Belgium, a Monsi szerelmes filmek fesztiváljának igazgatója, ismert filmkritikus), Augusto Orsi (svájci újságíró, a Locarnói Filmfesztivál egyik rendezője, a FIRESCI – Fédération Internationale de la Presse Cinématographique tagja), Silvia Pinterova (szlovákiai újságíró), Alin Ludu Dumbravă (romániai filmkritikus).